



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

**IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST
SPOLOVA U RAZDOBLJU OD 1. SIJEČNJA DO
31. PROSINCA 2005. GODINE**

U Zagrebu, 08. studenoga 2007.

SADRŽAJ

1. Uvodna napomena.....	4
2. Međunarodna suradnja.....	6
2.1. Ujedinjeni Narodi.....	6
2.1.1. Predstavljanje Drugog i trećeg periodičnog izvješća RH prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena.....	6
2.1.2. Izvještaji za Note Tajništva UN-a o provedbi UN-ovih rezolucija iz područja ravnopravnosti spolova.....	11
2.1.3. Izrada 1. izvješća o napretku u ostvarivanju Milenijskih ciljeva razvoja.....	12
2.2. Vijeće Europe.....	13
2.3. Aktivnosti u procesu pridruživanja Europskoj uniji.....	14
2.3.1. Članstvo u Radnoj skupini za pripremu pregovora za poglavlje pregovora - pravne stečevine Europske unije – 19. Socijalna politika i zapošljavanje.....	14
2.3.2. Program Zajednice Ravnopravnost spolova.....	15
2.3.3. Zajednički memorandum o uključivanju (JIM) i Zajednička procjena politike zapošljavanja (JAP).....	18
2.3.4. Nacionalni program za pridruživanje Europskoj uniji 2006.....	19
2.4. Sudjelovanje u radu međunarodnih seminara i konferencija i drugi oblici suradnje s predstavnicima/cama međunarodne zajednice.....	19
3. Provedba politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini.....	24
3.1. Povećanje političke participacije žena: Izbori za članove/ice predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.....	24

3.2. Razvoj institucionalnih mehanizama: umrežavanje i suradnja sa županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova.....	30
4. Pokretanje javne rasprave o izradi nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. godine i pripreme za njeno donošenje.....	32
5. Suradnja s tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima.....	38
6. Suradnja s nevladinim udrugama.....	45
6.1. Financiranje projekata i aktivnosti nevladinih udruga.....	45
6.2. Drugi oblici suradnje:promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova.....	48
6.3. Preporuke i potpore radu nevladinih udruga.....	53
7. Promidžba, informiranje i nakladnička djelatnost.....	55
8. Zaprimanje predstavki stranaka o povredama odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova i drugih propisa.....	57
9. Financijsko izvješće.....	61
10. Zaključne napomene.....	65

IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA U 2005. GODINI

1. Uvodna napomena

Djelokrug rada Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH (dalje:Ured) propisan je člankom 18. Zakona o ravnopravnosti spolova i uključuje koordinaciju svih aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj, odobravanje planova djelovanja za uspostavljanje ravnopravnosti spolova tijelima javne vlasti, predlaganje Vladi RH i državnim tijelima donošenje i izmjene zakona i drugih propisa, izradu i nadzor provedbe Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, provedbu istraživanja, praćenje usklađenosti i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na međunarodne dokumente, pripremu nacionalnih izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza, suradnju s nevladinim udrugama, promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova te zaprimanje predstavki stranaka o povredama odredbi ovog Zakona i drugih propisa.

S obzirom da obavljanje ovako obimnih i zahtjevnih stručnih poslova iziskuje i primjerenu kadrovsku i organizacijsku strukturiranost, a nastavno na činjenicu da je Ured osnovan tek 2004. godine u kojoj se uz obavljanje predmetnih zadaća istovremeno odvijao i proces njegova konstituiranja, potrebno je napomenuti da je Ured i u 2005. godini nastavio rad u neriješenim i neodgovarajućim radnim uvjetima.

U *Izvješću o radu Ureda za ravnopravnost spolova za 2004. god.*, koje je Vlada RH prihvatila u rujnu 2005. godine istaknuto je i zatraženo daljnje jačanje organizacijskih, financijskih i kadrovskih kapaciteta Ureda. Unatoč Zaključku Vlade o I predmetnom *Izvješću* kojim je Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom

zadužila da osigura Uredu odgovarajući poslovni prostor Središnji državni ured nije izvršio navedenu obvezu.

Ured je u listopadu 2005. godine pokrenuo postupak izmjene Uredbe o Uredu za ravnopravnost spolova od 03. veljače 2004. god. kojim je zatraženo povećanje broja službenika/ca na način da se postojeći utvrđeni broj državnih službenika/ca – savjetnik/ca, stručni savjetnik/ca i administrativni tajnik/ca, uz predstojnicu Ureda, poveća uvrštavanjem radnih mjesta zamjenika/ce predstojnice Ureda i dva stručna suradnika/ce.

Prijedlog Uredbe o izmjeni Uredbe o Uredu za ravnopravnost spolova s obrazloženjem upućen je Vladi RH 18. listopada 2005. Vlada RH je na sjednici održanoj 28. listopada 2005. godine donijela Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o Uredu za ravnopravnost spolova koja je stupila na snagu objavom u Narodnim novinama br. 131., od 03. 11. 2005.

Nastavno na navedno, potrebno je istaknuti da su 2005. godini u Uredu bile stalno zaposlene: savjetnica, stručna savjetnica koja je cjelokupno navedeno razdoblje provela na porodiljnom dopustu, administrativna tajnica i vježbenica te se proces zapošljavanja odnosno daljnjeg konstituiranja Ureda nastavio i u 2006. godini.

Zabrinutost zbog ograničenih kapaciteta Ureda izrazio je i Odbor UN-a za uklanjanje diskriminacije žena koji je u svojim Zaključnim komentarima na Drugo i treće periodično izvješće Hrvatske o primjeni Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena preporučio jačanje Vladinog ureda za ravnopravnost spolova osiguravanjem dostatnih kadrova i financijskih sredstava u svrhu učinkovitijeg obavljanja njegova mandata.

Unatoč ograničenim kapacitetima Ureda u izvještajnom razdoblju obavljen je veliki broj različitih predmetnih zadaća pri čemu su prioriteti rada uvjetovani ispunjavanjem međunarodnih obveza, održavanjem općih lokalnih izbora, otvaranjem javne rasprave o izradi nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova kao i kontinuiranim promicanjem znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova.

2. Međunarodna suradnja

Međunarodne aktivnosti Ureda tijekom 2005. godine obuhvatile su izradu i ažuriranje različitih nacionalnih izvješća i drugih dokumenata u svrhu provedbe obveza prema UN-a, Vijeću Europe i Europskoj komisiji, kao i druge oblike međunarodne suradnje uključujući sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i seminarima.

2.1. Ujedinjeni Narodi

2.1.1. Predstavljanje *Drugog i trećeg periodičnog izvješća RH prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*

U siječnju je predstojnica Ureda mr.sc. Helena Štimac Radin predvodila nacionalno izaslanstvo za predstavljanje *Drugog i trećeg periodičnog izvješća RH prema članku 18. Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* koje je UN Odbor za uklanjanje diskriminacije žena (dalje: UN Odbor) razmotrio 18. siječnja 2005. god. u New Yorku na svojoj 673. i 674. sjednici (CEDAW/C/CRO/2-3).

Ostale članice/ove nacionalnog izaslanstva činili su: dr.sc. Nevio Šetić, državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Štefica Stažnik, pomoćnica ministrice i koordinatorica za ravnopravnost spolova u Ministarstvu pravosuđa, mr.sc. Milena Klajner, predstojnica Ureda za nacionalne manjine, Mila Jelavić, načelnica Odjela za zaštitu djece, obitelji i braka i Tihomira Ivanda, načelnica Odjela za primarnu zdravstvenu zaštitu u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, mr.sc.Nada Kerovec, savjetnica u Uredu za ravnopravnost spolova i Lora Vidović, druga tajnica u Odjelu za ljudska prava Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Republiku Hrvatsku obvezuje UN *Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* od 8. listopada 1991. temeljem notifikacije o sukcesiji te je sukladno odredbama *Konvencije* o redovitom dostavljanju izvješća o napretku ostvarenom u njezinoj primjeni inicijalno Izvješće RH podneseno UN Odboru 1994. godine za razdoblje od 1990. do 1994. godine i razmatrano 1998. godine.

U listopadu 2003. godine podneseno je *Drugo i treće periodično izvješće za razdoblje od 1995. do 2003. godine*. Predstojnica Ureda je, slijedom navedenog, branila Izvješće u čijoj izradi Ured za ravnopravnost spolova nije sudjelovao. Isto je *Izvješće*, na zahtjev UN Odbora, pismeno nadopunjeno dodatnim odgovorima u rujnu 2004. godine o čemu smo, kao i o ostalim pripremama za njegovo predstavljanje, opširno izvijestili u izvješću o radu Ureda u 2004. godini.¹

U održanom uvodnom govoru prilikom predstavljanja Izvješća predstojnica Ureda istaknula je i izvijestila članove/ice UN Odbora o cijelom nizu značajnih zakonodavnih i institucionalnih promjena koje su se od predstavljanja inicijalnog izvješća 1998. god.

¹ Izvješće je dostupno na web stranicama Ureda za ravnopravnost spolova – www.ured-ravnopravnost.hr i na web stranicama UN-a – www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/32sess.htm.

uvele u Hrvatskoj s ciljem unaprjeđivanja provedbe politike ravnopravnosti spolova. Također je istaknula i pozitivno mišljenje Europske komisije iz travnja 2005. godine u kojemu je naglašeno da je Hrvatska u ovom području u velikoj mjeri usvojila temeljne zakone i uspostavila potrebne institucionalne mehanizme. U uvodnom govoru članovi/ce Odbora upoznati su i s napretkom u pogledu političke participacije žena na nacionalnoj razini, kao i sa drugim antidiskriminacijskim mjerama koje Vlada RH poduzima s ciljem primjene pojedinih članaka Konvencije i uspostavljanja pune ravnopravnosti muškaraca i žena.

Hrvatskom izaslanstvu postavljena su brojna pitanja s obzirom na stupanj provedbe zakonskih propisa i to posebice iz područja funkcioniranja, položaja i ovlasti Ureda za ravnopravnost spolova i drugih institucija, primjene *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, političke participacije žena, mjerama koje se poduzimaju za suzbijanje obiteljskog nasilja, obiteljskog prava i položaja žena pripadnica nacionalnih manjina i to uglavnom pripadnica romske manjine, i dr.

Stručnjaci/kinje UN Odbora pozdravili su i čestitali Vladi RH na postignućima glede zakonodavnih reformi kao i iskazanoj spremnosti za uvođenje mjera usmjerenih ka jačanju nacionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova, pri čemu su istaknuli potrebu brže implementacije postojećih propisa u svrhu daljnjeg poboljšanja općeg položaja žena. Istaknuto je i značenje pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji i podrška Vladi RH u nastojanjima povezivanja direktiva EU o ravnopravnosti spolova s propisima *Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*.

Navedena stajališta eksplicirana su u usvojenim *Zaključnim komentarima* UN Odbora dostavljenih Republici Hrvatskoj putem MVPEI-a u veljači 2005. godine.

Javno predstavljanje *Zaključnih komentara* koje je Ured za ravnopravnost spolova organizirao putem konferencije za sredstva javnog priopćavanja otklonilo je neprimjerenu javnu polemiku koja se vodila temeljem netočnih medijskih interpretacija tiskovnog priopćenja UN Odbora o zaključcima razmatranja izvještaja o stanju ženskih ljudskih prava u osam država (Laos, Samoa, Alžir, Hrvatska, Gabon, Italija, Paragvaj i Turska), kao i temeljem podnesenog tzv. izvještaja u sjeni /shadow reporta/ pojedinih nevladinih organizacija.

Uz zauzeta pozitivna stajališta o zakonodavnim i institucionalnim promjenama u Republici Hrvatskoj Odbor UN-a je u *Zaključnim komentarima* istaknuo i glavna područja zabrinutosti te pozvao Republiku Hrvatsku na poduzimanje odgovarajućih mjera i dostavljanje odgovora u objedinjenom *Četvrtom i petom periodičnom izvješću* 2009. godine. Pri tome se naglašava da prioritetnu pozornost treba usmjeriti na sljedeća kritična područja: dostavljanje više podataka o položaju žena pripadnica nacionalnih manjina i žena s invaliditetom; osiguranje brze, dosljedne i učinkovite primjene antidiskriminacijskog zakonodavstva; upoznavanje sudaca, osoblja odgovornog za provedbu zakona, poslodavaca i pravnika s reformom zakonodavstva; nedostatnost statističkih podataka razvrstanih po spolu i analize utjecaja politika i programa usmjerenih ka uklanjanju diskriminacije žena; kadrovsko i financijsko jačanje Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH radi učinkovitijeg provođenja njegova mandata i bolje koordinacije i suradnje među različitim mehanizmima za ravnopravnost spolova kao i suradnju sa civilnim društvom; osiguravanje jednakih mogućnosti za žene i muškarce na tržištu rada; uklanjanje diskriminacije Romkinja u zapošljavanju, obrazovanju, sudjelovanju u

javnom životu i odlučivanju, zdravstvenoj zaštiti i stjecanju prava na državljanstvo; provedbu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u obitelji te vezano uz to potrebnu edukaciju; uklanjanje stereotipa u nastavnim planovima i programima, kao i udžbenicima, o spolnim ulogama te potrebu educiranja nastavnog kadra o pitanjima ravnopravnosti spolova; povećanje zastupljenosti žena u strukturama lokalnih vlasti; jačanje napora u borbi protiv trgovanja ženama i djevojčicama i suzbijanje iskorištavanja žena prostitucijom, uključujući primjenu Operativnog plana za suzbijanje trgovine ljudima.

Ured za ravnopravnost spolova od veljače 2005. trajno dostavlja, u tiskanom i elektronskom obliku, prijevod *Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i Zaključnih komentara UN Odbora* dužnosnicima/cama na nacionalnom i lokalnom nivou, političarima/rkama, nevladinim udrugama i dr. te time provodi obveze iz točke 42. *Zaključnih komentara* koja traži njihovu tzv. široku diseminaciju u svrhu upoznavanja navedenih dionika s mjerama koje je potrebno poduzeti radi osiguranja pravne i stvarne ravnopravnosti žena.

Nakon tiskanja „Kratkog vodiča kroz CEDAW – Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena“ u nakladi od 2000 primjeraka krajem 2004. godine, Ured je u 2005. godini pripremao ponovno izdanje za tisak *UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena uz Zaključne komentare UN Odbora* u nakladi od 2000 primjeraka.

U svrhu učinkovitije provedbe *Konvencije* i pripreme za izradu i dostavljanje *Četvrtog i petog periodičnog izvješća* RH UN Odboru 2009. godine Ured za ravnopravnost spolova smatra da su nadležna tijela državne uprave dužna u Planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnost spolova (sukladno obvezi iz čl.

11. Zakona o ravnopravnosti spolova) uvrstiti obveze i mjere za provedbu *Zaključnih komentara* UN Odbora.

Također, mišljenja smo da prije **upućivanja Četvrtog i petog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o provedbi Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena** UN Odboru isto treba raspraviti i usvojiti Vlada RH.

2.1.2. Izvještaji za Note Tajništva UN-a o provedbi UN-ovih rezolucija iz područja ravnopravnosti spolova.

Uprava za multilateralu i međunarodne organizacije MVPEI-a zatražila je od Ureda dostavu podataka za Note Tajništva UN-a o provedbi određenih UN-ovih rezolucija te je slijedom navedenog Ured izradio sljedeća izvješća:

- Izvještaj o provedbi Rezolucije Komisije za položaj žena (CSW) 49/4 o uvođenju rodno osviještene strategije u nacionalnu politiku i programe, za Notu Tajništva UN-a br. DAW/2005/010.
- Izvještaj o provedbi Rezolucije UN-a 58/142 o sudjelovanju žena u političkim aktivnostima.

Nota Tajništva UN-a o provedbi Rezolucije Komisije za položaj žena (CSW) 49/8 o gospodarskom unaprjeđenju položaja žena i Nota Ureda Visoke povjerenice UN-a za ljudska prava u svezi s Rezolucijom „Pravo na obrazovanje“ Komisije za ljudska prava, br. 2005/21, proslijeđene su na nadležna postupanja Ministarstvu gospodarstva, rada i

poduzetništva, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i Uredu VRH za ljudska prava

U Notama se države članice UN-a pozivaju na dostavu ažuriranih podataka o provedbi predmetnih rezolucija u odnosu na informacije dostavljene u nacionalnom desetogodišnjem izvješću o provedbi Pekinške platforme za djelovanje (Peking +10) 2004. god.

Ured nije upoznat sa rezultatima izrade odgovora na navedene note iako je zatražio od resornih tijela državne uprave obavijest o učinjenome niti je od strane MVPEI-a obaviješten o prosljeđivanju predmetnih nota Tajništvu UN-a.

2.1.3. Izrada 1. izvješća o napretku u ostvarivanju Milenijskih ciljeva razvoja

Ured je u 2005. godini kao član Radne skupine za izradu *Nacionalnog izvješća o primjeni Milenijske deklaracije*, u suradnji sa MVPEI, Državnim zavodom za statistiku i Organizacijom UN-a za razvoj (UNDP), nastavio rad na izradi *1. Izvješća o napretku u ostvarivanju Milenijskih ciljeva razvoja* u Republici Hrvatskoj, za razdoblje od kolovoza 2004. godine do prosinca 2005. godine. U kolovozu je Ured kao autor dijela *Izvješća*, izradio radnu verziju navedenog dokumenta sa definiranim pokazateljima za svih devet milenijskih podciljeva u okviru Milenijskog cilja razvoja: Ravnopravnost spolova i osnaživanje žena.²

² Usp. Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP):Izvješće o napretku i ostvarivanju Milenijskih ciljeva razvoja u republici Hrvatskoj, Zagreb, 2006.

2.2. Vijeće Europe

Predstavnice Ureda sudjelovale su na redovnom 32. i 33. sastanku Upravnog odbora za ravnopravnost žena i muškaraca Vijeća Europe u Strasbourgu od 8. do 10. lipnja i od 22. do 25. studenog 2005. godine.

Uz pripreme za održavanje 6. *Europske ministarske konferencije o ravnopravnosti spolova* u lipnju 2006. u Stockholmu, tijekom zasjedanja se, između ostalog, raspravljalo i o ulozi muškaraca i žena u mirnom rješavanju sukoba i izgradnji mira, *Konvenciji VE protiv trgovanja ljudima*, aktivnostima u području uravnotežene participacije žena i muškaraca u političkom i javnom životu, zaštiti žena od nasilja, različitim aspektima uvođenja rodno osviještene politike i zaključcima eksperata o standardima i mehanizmima za provođenje ravnopravnosti spolova u zemljama članicama.

Odjelu za ljudska prava Uprave za multilateralu i međunarodne organizacije MVP-a Ured je dostavio očitovanje na *Nacrt trećeg izvješća Europske komisije za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti vijeća Europe* (ECRI).

Ured je izradio i dostavio VE odgovore na on-line Upitnik o zastupljenosti žena i muškaraca u procesu političkog i javnog odlučivanja u RH u svrhu praćenja provedbe *Preporuke (REC) 2003 Odbora ministara državama članicama o uravnoteženoj zastupljenosti muškaraca i žena u procesu političkog i javnog donošenja odluka*.

U svrhu praćenja implementacije *Preporuke (2002)5 Vijeća ministara državama članicama o zaštiti žena od nasilja*, Ured za ravnopravnost spolova je, u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Autonomnom

ženskom kućom Zagreb, izradio i dostavio odgovore na upitnik Vijeću Europe i o provedbi ove *Preporuke*.

Za potrebe nadležnih tijela Vijeća Europe dostavljane su i druge zatražene informacije uključivši podatke o web stranicama MOBMS-a na kojima se nalaze *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji 2005. – 2007. i Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* na engleskom jeziku.

Ured za ravnopravnost spolova predložio je, a tajništvo Upravnog odbora za ravnopravnost spolova Vijeća Europe prihvatio sudjelovanje dr.sc. Dejana Ajdukovića kao hrvatskog stručnjaka na konferenciji „Nasilje u obitelji:mjesto i uloga muškarca“ koja je održana krajem godine u Strasbourgu.

2.3. Aktivnosti u procesu pridruživanja Europskoj uniji

2.3.1. Članstvo u Radnoj skupini za pripremu pregovora za poglavlje pregovora – pravne stečevine Europske unije – 19. Socijalna politika i zapošljavanje

U 2005. godini Ured za ravnopravnost spolova aktivno se uključio u pregovore za pristupanje RH Europskoj uniji.

Temeljem dopisa Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva iz travnja 2005. god. predstojnica Ureda imenovana je stručnom nositeljicom *screeninga* za poglavlje 19. pravne stečevine EU - Socijalna politika i zapošljavanje - za područje *Jednakih mogućnosti*.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (NN 49/05) od 7. travnja 2005. godine, Koordinacija za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, u. listopadu 2005., imenovala je predstojnicu Ureda za ravnopravnost spolova za članicu Radne skupine za pripremu pregovora za poglavlje pregovora – pravne stečevine Europske unije – 19. Socijalna politika i zapošljavanje.

Zajednička politika zemalja članica EU u području ravnopravnosti spolova dodatno je određena i dokumentom "Okvirna strategija Zajednice za ravnopravnost spolova 2001.-2005./2006." (*Community Framework Strategy on Gender Equality 2001-2005/6*), a jedan od značajnijih instrumenata za provedbu ove strategije je program Zajednice *Ravnopravnost spolova* ustanovljen Odlukom Europskog vijeća 2001/51/EZ od 20. prosinca 2000. Program je ujedno i dio pravne stečevine EU unutar poglavlja 19. - Socijalna politika i zapošljavanje i kao takav obvezujući za Republiku Hrvatsku.

2.3.2. Program Zajednice *Ravnopravnost spolova*

Ured je u 2005. godini pokrenuo postupak pristupanja programu Zajednice *Ravnopravnost spolova*.

Na upit Uprave za koordinaciju programa pomoći i suradnje s Europskom unijom MVPEI-a Ured za ravnopravnost spolova iskazao je interes za sudjelovanje u programu Zajednice *Ravnopravnost spolova* (2001.-2005/6.), pri čemu je sudjelovanje RH u navedenom programu ocijenio vrlo važnim instrumentom za primjenu strategije EU o ravnopravnosti spolova, a time i za pristupanje Hrvatske EU.

U istome dopisu iskazan je interes i za financiranjem ulazne participacije/članarine u ukupnom iznosu od E 30 000 iz predprisutnih sredstava programa PHARE.

U lipnju je na novi prijedlog Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti EK Ured dao suglasnost za promjenu raspodjele troškova za uplatu sredstava odnosno članarine za sudjelovanje RH u programu Zajednice Ravnopravnost spolova prema kojemu će se iznos od 30 000 E raspodijeliti na način da se E 5 000 namijeni administrativnim troškovima, a E 25 000 operativnim troškovima odnosno da se iznos od 25 000 E osigura iz sredstava programa PHARE, a da se ostatak od E 5 000 financira iz nacionalnog proračuna.

Pripremni sastanak na kojemu su predstavnici/ce EK predstavili navedeni program održan je u u veljači na seminaru „Socijalna politika i zapošljavanje“ u Bruxellesu, u organizaciji Tehničkog sastanka o zapošljavanju, socijalnoj politici i politici jednakih mogućnosti EK (TAIEX) organiziranog za predstavnike/ce hrvatskih resornih ministarstava i drugih nadležnih administrativnih tijela. Na seminaru, na kojemu je sudjelovala i predstojnica Ureda, je istaknuto da će otvaranje programa Zajednice za sudjelovanje zemljama kandidatkinjama omogućiti potporu u području uklanjanja spolne nejednakosti i pripremiti ih za pristupanje EU.

Nastavno na predmetni seminar, a na zahtjev gosp. Helmuta Maurera, zaduženog za pravnu stečevinu u području jednakih mogućnost, Ured je putem Uprave za usklađivanje pravnog sustava MVPEI.-a dostavio propise na temelju kojih djeluju tijela nadležna u području jednakih mogućnosti u Republici Hrvatskoj i pojašnjenje u kojem su opsegu te institucije neovisne u odnosu prema Vladi Republike Hrvatske, odnosno iz koji

sredstava se financiraju kao i usporedne prikaze podudaranja odredbi direktiva EU iz područja jednakih mogućnosti i hrvatskih propisa odnosno dostavu relevantnog zakonodavstva spomenutog u usporednim prikazima.

Vlada RH je, na osnovi Okvirnog sporazuma između Europske zajednice i Republike Hrvatske o općim načelima sudjelovanja Republike Hrvatske u programima Zajednice, potpisanog 22. studenog 2004. godine u Bruxellesu, donijela Odluku o programima Zajednice za koje će tijela državne uprave tijekom 2005. godine pokrenuti postupak pristupanja kako bi se omogućilo sudjelovanje u predmetnim programima, uključivši i program *Ravnopravnost spolova*. Slijedom navedene Odluke Ured za ravnopravnost spolova zadužen je da pristupi pregovorima o sklapanju Memoranduma o razumijevanju za program Zajednice *Ravnopravnost spolova*, a u Odluci Vlade RH navodi se i obveza osiguravanja odgovarajućih materijalnih i kadrovskih uvjeta za sudjelovanje u ovom programu u Uredu za ravnopravnost spolova.

U rujnu je *Nacrt Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Memoranduma o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske zajednice o sudjelovanju Republike Hrvatske u programu Zajednice Ravnopravnost spolova* Ured uputio na očitovanja nadležnim tijelima – Ministarstvu financija, Uredu za zakonodavstvo Vlade RH i Samostalnoim odjelu za međunarodnopravne poslove MVPEI-a.

Ovdje je potrebno istaknuti da je Europska komisija u *Izvješću o napretku RH u procesu pridruživanja EU za 2005. godinu* navela netočan podatak da „Hrvatska sudjeluje u različitim programima Zajednice uključivši program Ravnopravnost spolova“. Republika Hrvatska je, naime, krajem 2004. i u 2005. godini pokrenula proces

sudjelovanja u navedenom programu koji je, međutim, znatno usporen uslijed proceduralnih postupaka na razini Europske komisije.

2.3.3. Zajednički memorandum o uključivanju (JIM) i Zajednička procjena politike zapošljavanja (JAP)

Osim navedenog usklađivanja zakonodavstva u području jednakih mogućnosti i provedbe *Okvirne strategije Zajednice za ravnopravnost spolova 2001.-2005./2006.*, Ured za ravnopravnost spolova uključio se u 2005. godini i u rad Radne skupine za izradu pretpristupnog dokumenta *Zajedničkog memoranduma o uključivanju* (Joint Inclusion Memorandum – JIM) u poglavlju *Promicanje ravnopravnosti među spolovima u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti* u suradnji sa Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi.

Također, na poziv Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Ured je sudjelovao u raspravi o postupku izrade dokumenta *Zajednička procjena politike zapošljavanja* (Joint Assessment Paper of Employment Policies – JAP) na tripartitnoj Međunarodnoj konferenciji o zapošljavanju, pod nazivom „Hrvatska politika zapošljavanja u svjetlu integracija s Europskom unijom", održanoj u rujnu u MGRP-a uz predstavnike/ce Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti Europske komisije i u suradnji s Međunarodnom organizacijom rada.

2.3.4. Nacionalni program za pridruživanje Europskoj uniji 2006

Ured za ravnopravnost spolova izradio je dio Nacionalnog programa za pridruživanje Europskoj uniji za 2006. god. u poglavlju *Politički kriteriji – Ravnopravnost spolova* te je kao prioritet u procesu pridruživanja RH EU u području ravnopravnosti spolova za 2006. god. izdvojeno: jačanje administrativne sposobnosti Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH radi učinkovitije primjene Zakona o ravnopravnosti spolova i suradnje s međunarodnim institucijama; jačanje i umrežavanje institucionalnih mehanizama za provedbu politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini; usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova; usvajanje i provedba *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006 -2010*; provedba *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji 2005 -2007* i *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*; ocjena usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije i sudjelovanje u provedbi programa Zajednice *Ravnopravnost spolova*.

2.4. Sudjelovanje u radu međunarodnih seminara i konferencija i drugi oblici suradnje s predstavnicima/cama međunarodne zajednice

Predstojnica Ureda sudjelovala je u radu sljedećih međunarodnih konferencija i/ili seminara:

- od 17. do 19. veljače - na seminaru „Socijalna politika i zapošljavanje“, održanom u Bruxellesu, u organizaciji TAIEX - službe Europske komisije -Tehnički sastanak Opće uprave za zapošljavanje i socijalna pitanja s predstavnicima tijela

državne uprave Republike Hrvatske o zapošljavanju, socijalnim pitanjima i jednakim mogućnostima.

- Na konferenciji „Podizanje svijesti o nasilju u obitelji“ održanoj u Zagrebu povodom obilježavanja 8. ožujka - Međunarodnog dana žena, u organizaciji veleposlanica Australije, Belgije i Kanade i misije UNHCR-a, a uz potporu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, predstojnica Ureda održala je izlaganje na temu „Osnaživanje žena u procesu odlučivanja“.
- Od 25. do 28. svibnja u Kopru predstojnica Ureda održala je izlaganje na 6. Pograničnim susretima „Fulvio Tomizza“ »Tomizza – eurosinteza: frontierizam i europeizam« pod visokim pokroviteljstvom ministarstava kulture Italije, Hrvatske i Slovenije.
- od 16. do 17. lipnja 2005. - na konferenciji „Ravnopravno sudjelovanje žena i muškaraca u političkim i gospodarskim procesima odlučivanja“, održanoj u Lisabonu u organizaciji Vijeća Europe.
- 18. srpnja u Zagrebu predstojnica Ureda održala je pozdravnu riječ na otvaranju međunarodne konferencije „Religion and Society: Challenging Boundaries“, održanoj na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u organizaciji Instituta za društvena istraživanja Zagreb
- Od 14. do 15. rujna – na regionalnoj konferenciji “Peking plus 10”, održanoj u Sarajevu u organizaciji Razvojnog programa Ujedinjenih naroda (UNDP) i Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine.
- 16. rujna - na Međunarodnoj tripartitnoj konferenciji o zapošljavanju „Hrvatska politika zapošljavanja u svjetlu integracija s Europskom unijom“, u organizaciji

MGRMP-a i Međunarodne organizacije rada uz sudjelovanje predstavnika Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti Europske komisije.

- 20. rujna - predstojnica Ureda održala je uvodno izlaganje na konferenciji povodom izrade *Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju* (JIM) u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, u organizaciji Europske komisije i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.
- 30. rujna – na međunarodnoj konferenciji pod nazivom „EU i Hrvatska: Jačanje civilnog društva“, održanoj u Novinarskom domu u Zagrebu, u organizaciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva pod pokroviteljstvom Vlade RH
- 01.prosinca - na seminaru „Pristupni pregovori: principi i praksa“ u organizaciji Delegacije Europske komisije u RH, održanom u Starogradskoj vijećnici Grada Zagreba.

Dodatno, djelatnice Ureda sudjelovale su u listopadu na međunarodnoj konferenciji „Zaustavimo trgovanje ljudima“, u Cavtatu, u organizaciji Ureda za ljudska prava Vlade RH I Misije OEES-a u RH. i u studenome na međunarodnom seminaru "Gender Equality Legislation in the Light of the EU Enlargement" (Zakonodavstvo u području ravnopravnosti spolova u svijetlu širenja EU) na Pravnom fakultetu u Zagrebu, u organizaciji Katedre za europsko javno pravo u suradnji s Faculty of Law, University of Liverpool.

Na poziv pojedinih međunarodnih organizacija predstojnica Ureda prisustvovala je i obilježavanju:

- 5. srpnja - godišnjici potpisivanja Povelje Ujedinjenih naroda u organizaciji Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država.
- 8. srpnja - komemoracijskoj akademiji „Sjećanje na Srebrenicu 1995.-2005.“ održanoj u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“ u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske.
- 05. listopada - svečanom otvaranju Europskog dana poduzetnika/European Days of Entrepreneurs 2005 . u dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu.
- 24. listopada – obilježavanju 60-te godišnjice djelovanja organizacije Ujedinjenih naroda , u organizaciji MVPEI-a i predstavništva organizacija Ujedinjenih naroda u RH
- 28. listopada - otvarenju Regionalne radionice u okviru projekta „SEE Women MP Exchange 2005.-2006.“, u Gradskoj skupštini Grada Zagreba u organizaciji Gender Task Force-a.

U izvještajnom razdoblju održani su i radni sastanci u Uredu za ravnopravnost spolova sa predstavnicima različitih međunarodnih organizacija koji su od Ureda zatražili dodatne informacije o njegovu pravnom statusu, ovlastima i aktivnostima te provedbi politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj:

- Ured za ravnopravnost spolova su 21. siječnja godine posjetile predstavnice Švedskog zavoda za statistiku, gđa Lena Astrom, rukovoditeljica Odjela za informiranje i publiciranje i gđa Jessica Persson, statističarka Odjela demografske i socijalne statistike. Glavna tema radnog sastanka bila je unaprjeđivanje rodne statistike.

- U veljači je na zamolbu gđe Jill Benderly, direktorice Škole za međunarodni trening – World Learning iz Zagreba, predstojnica Ureda održala predavanje o radu Ureda i suradnji s nevladinim organizacijama grupi studenata/ica iz SAD-a koji su boravili u Hrvatskoj na studijskom semestru „Rod, transformacija i civilno društvo na Balkanu“ u Hrvatskoj
- 25. svibnja razgovor je zatražila delegacija Europske Komisije za procjenu stanja pravosuđa i temeljnih ljudskih prava.
- U lipnju je predstojnica Ureda primila direktoricu subregionalnog Ureda za centralnu i istočnu Europu Međunarodne organizacije rada iz Budimpešte gđu Petra Ulshoefer.
- 12. listopada održan je sastanak sa Visokim povjerenikom UN-a za izbjeglice (UNHCR-a) u Hrvatskoj gosp. Jean Claude Concolatom.
- 28. listopada Ured su posjetili predstavnici/e United Nations Population Fund-a (UNFPA) Dr. Katy Shroff , savjetnica za reproduktivno zdravlje i prevenciju AIDS-a, g. Nikolai Botev, savjetnik za populacijsku i razvojnu strategiju i gđa Stela Serghiuta, voditeljica programa i zastupnica mladih.
- Predstavnica veleposlanstva SAD-a zadužena za ljudska prava Kirsten Brooks Selinger zatražila je podatke o radu Ureda za potrebe redovite izrade izvješća o stanju ljudskih prava u Hrvatskoj.

Dodatno, od Uprave za imigracije i izbjeglice Kanade (IRB) od Ureda su zatražene informacije u kojemu ova organizacija, za potrebe istraživanja i zaštite

izbjeglica³ potražuje odgovore na pitanja o statističkim podacima vezanim uz obiteljsko nasilje, načinima i sredstvima koje Vlada pruža žrtvama obiteljskog nasilja kao i uključenosti Vladinog ureda za ravnopravnost spolova u rješavanje ovih pitanja. Ured za ravnopravnost spolova dostavio je navedenoj organizaciji odgovore na pitanja iz svoga djelokruga rada te prosljedio predmet na daljnje postupanje Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Gđi Eloisi de Villalobos iz Međunarodne organizacije rada dostavljene su zatražene informacije o nacionalnim mehanizmima za promicanje ravnopravnosti spolova i Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova 2001.-2005.

3. Provedba politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini

3.1. Povećanje političke participacije žena: Izbori za članove/ice predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

S ciljem podizanja javne svijesti o demokratskom značenju povećanja sudjelovanja žena u obnašanju vlasti na lokalnoj razini, a nastavno na raspisane izbore za članove/ice predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svibnju 2005. godine Ured je proveo veći broj promidžbenih i drugih aktivnosti uključivši organiziranje i sudjelovanje na okruglim stolovima, seminarima i dr., u suradnji s nevladinim udrugama i županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova,

³ Usp. www.irb-cisr.gc.ca <<http://www.irb.gc.ca>>.

kao i predlaganje izmjena i nadopuna pojedinih zakonskih i drugih propisa nadležnim državnim tijelima.

U razdoblju provedbe navedenih aktivnosti, prije svibanjskih izbora, žene su činile svega 10 % od ukupnog broja vijećnika - od čega 13,4% članica županijskih skupština, 14% članica gradskih vijeća i svega 7% članica općinskih vijeća (DZS,2006). Navedeni podaci potvrđuju ocjenu o znatnoj podzastupljenosti i marginaliziranom položaju žena u obnašanju vlasti u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave te ističu i zamjetan raskorak u odnosu na udio žena u Hrvatskom saboru (21%) i Vladi (30%).

Zabrinutost zbog navedenog stanja izrazio je i UN Odbor za uklanjanje diskriminacije žena koji je u *Zaključnim komentarima na Drugo i treće periodično izvješće Republike Hrvatske o primjeni Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* preporučio da se „, poduzmu odgovarajuće mjere za povećanje zastupljenosti žena u izvršnim tijelima lokalnih vlasti primjenom, između ostalog, privremenih posebnih mjera u skladu s člankom 4. stavkom 1. Konvencije i njenom Općom preporukom 25. Odbor preporučuje da država stranka utvrdi razloge uspješnog povećanja broja žena u javnom i političkom životu na nacionalnoj razini, uključujući parlament i Vladu, te da to iskustvo iskoristi za povećanje sudjelovanja žena u strukturama lokalnih vlasti“.

U veljači je u Europskom domu u Zagrebu javno predstavljena studija Vijeća Europe autorice Mariette Sineau (2003): *Ravnopravnost spolova – Vijeće Europe i sudjelovanje žena u političkom životu (Genderware – the Council of Europe and the participation of women in political life)* u izdanju Ureda za ravnopravnost spolova

tiskanoj u nakladi od 5000 primjeraka. Knjigu su predstavili/e, uz predstojnicu Ureda, dr.sc. Jasenka Kodrnja, prof. dr. Smiljana Leinert Novosel i prof.dr. Zvonimir Lauc. Uz glavnu tezu knjige, elaboriranu kroz prikaz osnaživanja tijela za ravnopravnost spolova u okviru VE od njegova nastanka do danas – prema kojoj je politička participacija žena središnje pitanje ravnopravnosti spolova, njezina je dodatna vrijednost u tome što sadrži tekst *Preporuke Rec (2003) 3 Odbora ministara državama članicama o uravnoteženoj participaciji žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju*. Nakana je bila upoznati predstavnike/ce političkih stranaka, i širu javnost, o njezinu sadržaju i prijedlogu velikog broja mjera usmjerenih ka unaprjeđivanju dijeljenja ovlasti muškaraca i žena u političkom i javnom odlučivanju, a koje obvezuju države članice.

U ožujku je, sukladno ovlastima Ureda za ravnopravnost spolova iz čl. 18., st.2, alineja 3. Zakona o ravnopravnosti spolova, državnom tajniku Središnjeg državnog ureda za upravu gosp. Antunu Palariću upućen prijedlog izmjena i dopuna *Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave* s ciljem uvrštavanja odredbi koje će osigurati primjenu članka 11. stavak 3. *Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*. U obrazloženju dopisa navedeno je da spomenuti st.3. članka 11. ovog Zakona izričito propisuje da je prilikom sastavljanja liste predlagatelj dužan voditi računa o načelu ravnopravnosti spolova kao i to da čl. 15. Zakona o ravnopravnosti spolova navodi da su sve političke stranke dužne odrediti metode za promicanje uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca na popisima kandidata za izbore u tijelima jedinica lokalne i područne

(regionalne) samouprave. Dodatno je istaknuto da čl. 36 Zakona o ravnopravnosti spolova propisuje da će se svi zakoni i drugi propisi uskladiti s njegovim odredbama.

Zatražene izmjene i nadopune zasnivale su se na tome što je čl. 11.st.3. *Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave* bio na snazi i tijekom provedenih lokalnih izbora 2001. god., a nije utjecao na povećanje političke participacije žena u lokalnim tijelima vlasti s obzirom da se udio žena u općinskim vijećima kretao oko 7%, a u gradskim vijećima i županijskim skupštinama oko 14%.

Iz navedenog je očito da nisu bili ispoštovani zakonski propisi, da predlagatelji nisu vodili računa o uravnoteženoj zastupljenosti muškaraca i žena na izbornim listama i da su izborna povjerenstva prihvaćala kao pravovaljane liste koje se nisu zasnivale na propisanoj zakonskoj odredbi.

U obrazloženju prijedloga izmjena i dopuna istaknuta je i definicija uravnotežene zastupljenosti koja prema preporukama EU i VE znači da zastupljenost bilo žena bilo muškaraca u bilo kojem tijelu koje odlučuje u političkom ili javnom životu ne bi smjela pasti ispod 40%.

Sukladno navedenom Ured je predložio da se u *Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave* unesu nadopune na način da se iza odgovarajućih članaka dodaju novi stavci koji će propisivati: 1) da zastupljenost jednog spola na listama za izbor članova/ica predstavničkih tijela ne smije biti manja od 40%; 2) Državno izborna povjerenstva propisat će način obvezatnog statističkog evidentiranja po spolu svih prihvaćenih pravovaljanih lista na županijskoj, gradskoj i općinskoj razini (sukladno

čl. 17. Zakona o ravnopravnosti spolova) i 3) da se uvedu kaznene odredbe kojima će se novčanim kaznama kazniti za prekršaj predlagatelj lista za članove općinskih, gradskih vijeća i županijskih skupština koji ne primjene odredbe čl. 11. st. 3. ili da se uvedu dodatne odredbe prema kojima nadležna izborna povjerenstva ne bi mogla kao pravovaljane prihvatiti liste koje ne poštuju postojeće zakonske propise (u čl. 29., 30. i 31.).

Navedeni prijedlozi zasnivali su se na potrebi određivanja jasnih pravnih sankcija za neprovođenje postojećih zakonskih propisa, a s ciljem otklanjanja određenih nejasnoća i nepreciznosti u izbornom zakonodavstvu koje se primjenjuje na lokalnoj razini.

Uredu predlagatelj nije odgovorio na upućeni prijedlog izmjena i dopuna.

Pojedini zastupnici/ce uputili su slične prijedloge u saborsku proceduru pri čemu je analiza rezultata glasanja za P.Z. 278-am pokazala da je od ukupno 96 zastupnika/ca njih 13 bilo suzdržano, 16 glasovalo za navedene izmjene, a 67 protiv.

U glasanju nije potvrđena povezanost načina glasanja s pripadnošću pojedinoj političkoj stranci što govori o tome da je zakonodavac potvrdio deklarativan značaj navedenih zakonskih propisa, bez njihova dokazana utjecaja na promjene u političkim odnosima, i time se, ujedno, pridružio fleksibilnoj ocjeni Ustavnog suda prema kojoj navedeni članak Zakona „ne sadrži mjerilo na temelju kojeg bi se moglo utvrditi postojanje povrede“ (Odluka U-VIIA/1895/2005).

Od Državnog izbornog povjerenstva je zatraženo da se propišu obrasci za vođenje i evidentiranje statistike kandidata po spolu, svih pravovaljano predloženih lista kandidata kao i izabranih kandidata, u zapisnicima županijskih, gradskih i općinskih izbornih povjerenstava te izbornog povjerenstva Grada Zagreba te da se Uredu dostave

statistički podaci o udjelu kandidatkinja u ukupnom broju kandidata na listama za lokalne izbore kao i o postotku žena na listama po pojedinim jedinicama lokalne i područne samouprave prema predlagateljima sukladno čl. Zakona o ravnopravnosti spolova. Na dopis nije odgovoreno.

U travnju je Ured uputio javno pismo svim predsjednicama/cama političkih stranaka u kojima ih je pozvao da prilikom predlaganja izbornih lista za predstojeće lokalne izbore poštuju postojeće zakonske odredbe o uravnoteženoj zastupljenosti muškaraca i žena s ciljem povećanja udjela podzastupljenog spola u općinskim i gradskim vijećima i županijskim skupštinama.

Uz ostale aktivnosti usmjerene ka povećanju sudjelovanja žena u procesu donošenja političkih odluka i osvještavanju javnosti o istom pitanju koje su provedene u suradnji s nevladinim udrugama, a o kojima se govori u drugim poglavljima ovog Izvješća, izvršena je i analiza zastupljenosti predloženih i izabranih kandidatkinja na općim lokalnim izborima u svibnju 2005. godine o čemu su obaviještena i sredstva javnog priopćavanja.

Predstojnica Ureda održala je i uvodno izlaganje na okruglom stolu na temu „Povećanje broja žena na popisima kandidata za izbore u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave“, održanom 21. ožujka u Vukovaru, u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije.

Prema rezultatima provedenih lokalnih izbora 2005. godine udio žena u predstavničkim tijelima vlasti na lokalnoj razini povećao se u odnosu na 2001. godinu za približno svega 1,5%.

3.2 Razvoj institucionalnih mehanizama: umrežavanje i suradnja sa županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova

U 2005. godini nastavljen je intenzivan rad na osnaživanju županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova kao značajnih institucionalnih mehanizama za provedbu politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini. Podsjećamo da su u 2004. godini na inicijativu Ureda osnovana povjerenstva za ravnopravnost spolova u gotovo svim županijama. Daljnja suradnja uključila je nastavak njihove edukacije putem redovitog dostavljanja publikacija i drugih promidžbeno-informativnih materijala Ureda, pozivanjem na javne manifestacije u organizaciji Ureda, umrežavanjem odnosno osnivanjem *Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova*, kao i poduzimanjem određenih mjera usmjerenih ka rješavanju pravnog statusa povjerenstava na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U siječnju je na konstitutivnoj sjednici Povjerenstva za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije, predstojnica Ureda održala uvodno izlaganje o zadaćama i ulozi županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova uključivši smjernice za definiranje rada i programa Povjerenstva i način suradnje s Vladinim uredom za ravnopravnost spolova.

U travnju je na konferenciji „Provođenje politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini“ održanoj u Puli u organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova i udruge CESI – Centra za edukaciju i savjetovanje žena osnovana *Koordinacija županijskih povjerenstava*.

U srpnju je održan sastanak sa članovima/cama Povjerenstva za ravnopravnost spolova Splitsko-dalmatinske županije na kojemu se razmotrio daljnji plan rada i način djelovanja Povjerenstva nakon konstituiranja nove županijske vlasti, a s ciljem izvršenja zakonskih obveza Županije kao i priprema za izradu nove *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006. – 2010. god.*

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava 7. prosinca predstojnica Ureda održala je izlaganje na temu „Žene u Domovinskom ratu“, u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Karlovačke županije.

Nastavno na održavanje općih lokalnih izbora u travnju 2005. godine odnosno raspuštanja predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i s tim u vezi povezanih nejasnoća oko pravnog statusa i trajanja mandata županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova Ured je zatražio mišljenje Središnjeg državnog ureda za upravu.

Sukladno očitovanju državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu gosp. Antuna Palarića svim županima/cama i predsjednicima/cama povjerenstava za ravnopravnost spolova proslijeđeno je predmetno očitovanje prema kojemu – „Mandat povjerenstava za ravnopravnost spolova ne prestaje istodobno s prestankom mandata predstavničkih tijela lokalnih jedinica, dakle općinskih i gradskih vijeća te županijskih skupština, a kojima mandat prestaje sukladno odredbi čl. 3. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Osnova za iznijeto stajalište Središnjeg državnog ureda za upravu proizlazi iz Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i dosadašnje pravne prakse prema kojoj su povjerenstva za ravnopravnost spolova ustrojena različito, ovisno o postupanju

lokalnih jedinica vezano uz osnivanje tijela kojima je cilj provedba politike za promicanje ravnopravnosti spolova pretežno ustrojenih kao radna ili savjetodavna tijela predstavničkih ili izvršnih tijela lokalnih jedinica.

Unatoč navedenome nakon lokalnih izbora zabilježeno je raspuštanje županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova te je Ured ponovno zatražio od pojedinih jedinica područne (regionalne) samouprave osnivanje predmetnih povjerenstava preporučivši pri tome da se u sastav povjerenstva za ravnopravnost spolova uz predstavnike/ce županijske skupštine uključe i predstavnici/ce nevladinih udruga za promicanje i zaštitu ženskih ljudskih prava kao i stručnjaci/kinje iz navedenog područja te da se osiguraju potrebna financijska sredstva u proračunu za rad i ostvarivanje programskih zadaća povjerenstava za ravnopravnost spolova.

Navedene preporuke postale su sastavni i obvezujući dio nove *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova donesene 2006. godine*.

4. Pokretanje javne rasprave o izradi nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. godine i pripreme za njeno donošenje

Ured za ravnopravnost spolova u prvom tromjesečju 2005. godine pokrenuo je široku javnu raspravu o izradi nove *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2006. do 2010. godine*.

S tim u vezi 7. ožujka organiziran je u Europskom domu Zagreb okrugli stola na temu „Izrada nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova“ povodom

obilježavanja Međunarodnog dana žena. Poziv za sudjelovanje u radu okruglog stola, a na kojemu je nazočila i potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti gđa Jadranka Kosor, upućen je predstavnicima/cama političkih stranaka, tijelima državne uprave, koordinatorima/cama za ravnopravnost spolova u TDU, saborskim zastupnicima/cama predsjednicima/cama županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, nevladinih udruga, medija i dr. U dopisu je istaknuto da je otvaranje javne rasprave o izradi nove strategije kao i o kriterijima odnosno mjerama koje bi ona trebala sadržavati izuzetno važno za učinkovito oblikovanje buduće politike usmjerene ka postizanju stvarne ravnopravnosti spolova te je od pozvanih zatraženo da svojim prijedlozima pridonese procesu donošenja ovog temeljnog nacionalnog dokumenta iz područja ljudskih prava žena. Nakon uvodnih izlaganja koja su uz potpredsjednicu Vlade održale i predsjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora Gordana Sobol i predstojnica Ureda te provedene rasprave sudionici/e su pozvani da i pismeno dostave Uredu prijedloge za novu *Nacionalnu politiku*.

Javna rasprava nastavljena je i na seminaru „Uključivanje žena s invaliditetom u politički život Republike Hrvatske“ održanom od 15. do 17. travnja 2005. god. na Bjelolasici, u organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova i Saveza udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije. U zaključcima seminara, na kojemu su sudjelovale predstavnice žena s invaliditetom iz većeg broja županija, između ostalog, navedeno je da će se uslijed nepotpunosti statističkih podataka poduzeti odgovarajuće mjere za unaprjeđivanje sustava prikupljanja i evidentiranja podataka o ženama s invaliditetom te

da će se na prijedlog Saveza udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije provesti empirijsko istraživanje o položaju žena s invaliditetom u RH.

O izradi nove Nacionalne politike raspravljalo se i na konferenciji „Provođenje politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini“ koja je u organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova i udruge CESI – Centra za edukaciju i savjetovanje žena, održana od 22. do 24. travnja. u Puli. Na konferenciji je održana radionica na temu izrade nove Nacionalne politike u kojoj su sa svojim prijedlozima sudjelovali nazočni predstavnici/e županijskih povjerenstava. Osnovana je i *Koordinacija županijskih povjerenstava* koja je tom prigodom usvojila zaključak da je u prijedlog nove *Nacionalne politike* za promicanje ravnopravnosti spolova potrebno uvrstiti i odredbe o ulozi i ciljevima, ovlastima i djelokrugu rada, načinu osnivanja, financiranju kao i drugim propisima od značaja za djelovanje županijskih/lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova.

U studenome se na okruglom stolu u Splitu u organizaciji udruge DOMINE iz Splita i Ureda za ravnopravnost spolova uz sudjelovanje članova/ica Povjerenstva za ravnopravnost spolova Splitsko-dalmatinske županije, predstavnika/ica organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti raspravljalo o izradi nove *Nacionalne politike* u okviru teme «Učinkovitosti institucionalnih mehanizama za provođenje načela ravnopravnosti spolova na lokalnom nivou».

Napominjemo da je predstojnica Ureda dopisom od 1. ožujka, i dodatno, u kolovozu 2005. godine, na sastanku sa predstavnicama Ženske mreže Hrvatske održanom u Uredu za ravnopravnost spolova pozvala ŽMH da se aktivno uključi u rad na izradi nove *Nacionalne politike*.

Nadalje, temeljem čl. 18., st. 2., alineja 4. Zakona o ravnopravnosti spolova, a prema kojemu je Ured za ravnopravnost spolova zadužen za izradu *Nacionalne politike* za promicanje ravnopravnosti spolova, Vladi RH dostavljen je prijedlog imenovanja članova/ica Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga 3. *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova* u RH za razdoblje od 2006. do 2010. godine. Na osnovi prijedloga Ureda Vlada RH donijela je Odluku o osnivanju Radne skupine u sastavu: Predsjednica radne skupine mr.sc. Helena Štimac Radin, predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova te članovi/ice Radne skupine: Gordana Sobol, predsjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora;⁴ dr.sc.Dubravka Šimonović, članica UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena i koordinatorica za ravnopravnost spolova u MVPEI; Mladenka Morović, viša stručna savjetnica u Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova; Zdenka Ninić, pomoćnica ministrice u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti; Dragica Dujmović Markusi, pomoćnica ministra i koordinatorica za ravnopravnost spolova u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa; Milena Horvat, pomoćnica ministra i koordinatorica za ravnopravnost spolova u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi; Luka Mađerić, predstojnik Ureda za ljudska prava Vlade RH; Jadranka Polović, članica županijskog Povjerenstava za ravnopravnost spolova Splitsko – dalmatinske županije i Bojana Genov, koordinatorica Ženske mreže Hrvatske.

⁴ Poslovníkom Hrvatskog sabora propisano je da Odbor za ravnopravnost spolova sudjeluje u izradi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova iz čega proizlazi da je gđa Sobol po položaju dužna sudjelovati u njevoj izradi.

Konstituirajuća sjednica Radne skupine održana je 11. listopada 2005. godine u Uredu za ravnopravnost spolova. Na sjednici su za potrebe rasprave sudionicima/cama Radne skupine u materijalima priloženi sljedeći dokumenti: Popis osnovnih zakonskih propisa, strategija i međunarodnih dokumenata; Zakon o ravnopravnosti spolova (N.N. 116/03); Zaključci konferencije „Provođenje politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini“, Pula, travanj 2004.; *Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova 2001. – 2005.*; *Pekinška platforma za djelovanje*; *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji 2005. – 2007.* i *Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*; Commission of the European Communities: Towards a Community Framework Strategy on Gender Equality (2001 – 2005), Brussels 2000., com (2000) 335; *Zaključni komentari UN Odbora za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena CEDAW/C/CRO/CC/2-3*; Nacionalni program Republike Slovenije o jednakim mogućnostima žena i muškaraca – sažetak (engl.); Nacionalni akcijski plan za ravnopravnost spolova švedske Vlade i prilog gđe Jadranke Polović: *Uloga, ovlasti, pravni status i financiranje županijskih/lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova.*

Na prijedlog predsjednice Radne skupine i predstojnice Ureda jednoglasno je, i bez primjedbi, usvojen predloženi Dnevni red kao i predloženi zaključci prema kojima će struktura 3. Nacionalne politike sadržavati sljedeća poglavlja: 1. *Uvod*; 2. *Pravnu osnovu*, 3. *Međunarodne obveze* 4.) *Ocjenu stanja*, 4. *Strateški okvir* i 5. *Aksijski plan provedbe 2006.- 2010.*

U obrazloženju ovog prijedloga predstojnica Ureda je istaknula potrebu jasnog navođenja pravne odnosno zakonske osnove za donošenje 3. Nacionalne politike, kao i međunarodnih obveza iz područja unaprjeđenja ravnopravnosti spolova.

U odnosu na potonje naglasila je potrebu provođenja preporuka sadržanih u *Zaključnim komentarima* UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena na Drugo i treće periodično izvješće Republike Hrvatske (CEDAW/C/CRO/2-3).

Također je posebno istaknula potrebu navođenja obveza u procesu pridruživanja Europskoj uniji temeljem usklađivanja zakonodavstva odnosno provođenja direktiva EU iz područja ravnopravnosti spolova kao i implementacije ciljeva iz Okvirne strategije za ravnopravnost spolova Europske unije.

Predstojnica Ureda ukazala je i na nužnost sinteze i strateških poveznica u izradi prijedloga 3. *Nacionalne politike* sa drugim nacionalnim programima i strategijama.

Članovi/ice Radne skupine izglasali su jednoglasno, na prijedlog predstojnice Ureda, kao okvirni radni prijedlog sedam prioritetnih tematskih područja djelovanja nove *Nacionalne politike* i to: 1. Ljudska prava žena, 2. Jednake mogućnosti na tržištu rada, 3. Rodno osjetljivo obrazovanje, 4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja, 5. Nasilje nad ženama 6. Žene i zdravlje te 7. Institucionalni mehanizmi.

Do kraja godine održane su još dvije sjednice Radne skupine na kojima su razmatrani dodatni prilozi Ureda, uključivši i prihvaćeni prijedlog *strateških ciljeva i okvira za provedbu politike za promicanje ravnopravnosti spolova*, kao i drugih priloga članica Radne skupine pri čemu je, između ostalog, prihvaćen i prijedlog da se pri ocjeni stanja ravnopravnosti spolova koriste i ocjene iz *Izvješća Ženske mreže Hrvatske o statusu ženskih ljudskih prava u 2005. godini*.

O tijeku i zaključcima sjednica vođene su službene bilješke koje su pravovremeno dostavljane svim članovima/cama Radne skupine. O navedenima je obaviještena i potpredsjednica Vlade gđa Jadranka Kosor. Svi članovi/ice Radne skupine, bez obzira na

tijek sazivanja sjednica, bili su u mogućnosti dostavljati svoje priloge i prijedloge Uredu. Na suradnju su pozivani i predstavnici drugih tijela državne uprave, nevladinih udruga i nezavisnih stručnjakinja.

Krajem godine upućen je i dopis tijelima državne uprave u kojemu je zatraženo, nastavno na ne samo obveze u provedbi programskih zadaća *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova* u 2006. godini, već i posebnih mjera odnosno obveze donošenja planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova temeljem čl. 11. Zakona o ravnopravnosti spolova, da u plan Državnog proračuna za 2006. godinu uvrste i stavku za provedbu *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova* i o istome izvijestite Ured za ravnopravnost spolova. Svega je nekoliko ministarstava izvijestilo Ured o planiranju financijskih sredstava u Državnom proračunu za provedbu politike ravnopravnosti spolova u 2006. godini.

5. Suradnja s tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima

Temeljem obveze o provedbi Zakona o ravnopravnosti spolova Ured za ravnopravnost spolova sukladno čl. 18. st. 2. Zakona, nadležan je za predlaganje Vladi i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa kao i usvajanje drugih mjera, a s ciljem usklađivanja zakona i drugih propisa s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova.

Nastavno na činjenicu da se Uredu za ravnopravnost spolova, izuzev rijetkih izuzetaka, nisu dostavljale informacije o prijedlozima zakona i drugih propisa iz većine tijela državne uprave u ožujku je ministarstvima, središnjim državnim uredima i

državnim upravnim organizacijama upućen dopis u kojemu se zatražila provedba Zaključka Koordinacije za društvene djelatnosti i ljudska prava od 1. rujna 2004.god. koji je *obvezao sva središnja tijela državne uprave da informacije o postupku pripreme i predlaganja nacрта prijedloga zakona, propisa i drugih akata, koji se neposredno ili posredno odnose na ravnopravnost spolova dostavljaju Uredu za ravnopravnost spolova.*

Nadležna tijela državne uprave tijekom prošle godine u većini nisu izvršavala predmetnu obvezu dostavljanja prijedloga zakona i drugih propisa na očitovanje i mišljenje Uredu za ravnopravnost spolova, a što je onemogućilo značajniji utjecaj Ureda na predlaganje mjera za usklađivanje zakonodavstva.

Slijedom zatraženih mišljenja Ured je na osnovu dostavljenih materijala dostavljao očitovanja te predlagao nadopune i izmjene nacрта prijedloga propisa, dokumenata i drugih akata tijelima državne uprave kako slijedi:

- Očitovanje na prijedlog **Akcijskog plana desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.** Uredu za nacionalne manjine Vlade RH i Koordinaciji za društvene djelatnosti i ljudska prava Vlade RH;
- Očitovanje na **Izvješće o pravima Roma u Republici Hrvatskoj** Hrvatskog pravnog centra Uredu za nacionalne manjine Vlade RH;
- Očitovanja na **Prijedlog Nacionalne strategije za suzbijanje svih oblika diskriminacije** Ministarstvu pravosuđa;
- Mišljenje o **Izvješću o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova** za 2004. godinu Vladi RH;

- Prijedloge za izradu **Pravilnika o zadovoljavanju kriterija za otvaranje i vođenje skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji** Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Prijedloge za nadopune izrade **Nacrta prijedloga Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji** Upravi za obitelj Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnost;
- Izvješće o realizaciji **Zaključaka s 51. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća na temu „Položaj žena na tržištu rada“** Uredu za socijalno partnerstvo Vlade RH;
- Očitovanje o **Izvješću o politici zapošljavanja u Republici Hrvatskoj** Upravi za rad i tržište rada Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva;
- Očitovanje na **Nacionalni program suzbijanja trgovanja ljudima od 2005. do 2008.** Uredu za ljudska prava Vlade RH.
- **Izvješće o provedbi Operativnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za 2005. god.** Uredu za ljudska prava Vlade RH.
- Očitovanje na **Prvo Izvješće o napretku u ostvarivanju milenijskih razvojnih ciljeva** Upravi za multilateralu i međunarodne organizacije MVPEI-a.
- Očitovanje na **Prijedlog regionalnih, subregionalnih i nacionalnih programa UNDP-ija** (UNDP/RBEC Regional Programme Proposals for 2006-2010) Odsjeku za politička pitanja Odjela za UN Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.
- **Prijedlog prioriternih tematskih područja iz područja promicanja ravnopravnosti spolova za potrebe programiranja prijedloga projekata za**

raspisivanje natječaja u okviru pretpristupnog programa PHARE Uredu za udruge Vlade RH.

Suradnja s drugim tijelima državne uprave obuhvatila je i sudjelovanje predstojnice Ureda u radu pojedinih radnih skupina te sudejlovanju na seminarima, okruglim stolovima i drugim aktivnostima u njihovoj organizaciji:

- U travnju je predstojnica Ureda održala uvodno izlaganje na temu "*Provođenje UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena u RH*" na seminaru „Osposobljavanje mladih Roma“ u Varaždinskim Toplicama u organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske. Polaznicima/cama seminara podijeljene su publikacije Ureda s tekstom *Konvencije* i drugi dokumenti.
- U listopadu je predstojnica Ureda sudjelovala u radu okruglog stola „Strategija poticanja i potpore razvoja civilnog društva u RH“ u dvorani Globus na Zagrebačkom velesajmu u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH.
- U lipnju se sudjelovalo na svečanoj promociji Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda održanoj u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u Zagrebu u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- 10. siječnja 2005. god. predstojnica Ureda imenovana je članicom *Radne skupine Povjerenstva za prosudbu svih programa o spolnom odgoju i obrazovanju* koji se provode u osnovnim i srednjim školama Odlukom ministra Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- 22. rujna - Povodom obilježavanja *Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama*, predstojnica Ureda sudjelovala je u vladinom izaslanstvu predvođenom

potpredsjednicom Vlade i ministricom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti gđom Jadrankom Kosor koja je u znak sjećanja na tragično ubojstvo sutkinje Ljiljane Hvalec, odvjetnice Hajre Prohić, supruge počinitelja Gordane Oraškić te ranjavanja zapisničarke Stanke Cvetković u rujna 1999. godine. položila vijenac u zgradi Općinskog suda u Zagrebu, kao i na prigodnoj tiskovnoj konferenciji.

Ured je sudjelovao u prikupljanju podataka i distribuciji *Adresara ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji i Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji 2005.-2007.* nevladinim organizacijama i županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova u izdanju Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, provodeći time i mjere predviđene *Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji 2005-2007. godine.*, za čiju provedbu je na proračunskoj poziciji Ureda otvorena i zasebna stavka.

Predstojnica Ureda od 2004. godine članica je *Radne skupine za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji.*

- U studenome je predstojnica održala uvodno izlaganje na okruglom stolu na temu „Rodna perspektiva u javnoj i službenoj komunikaciji“ održanom u Zagrebu u Novinarskom domu u organizaciji ureda Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

- U prosincu se Ured za ravnopravnost spolova podjelom promidžbenog materijala pridružio obilježavanju Međunarodnog dana ljudskih prava u organizaciji Ureda za ljudska prava Vlade RH na prigodno priređenom programu na Cvjetnom trgu u Zagrebu.

- U listopadu je djelatnica Ureda sudjelovala na Radionici o provedbi preporuka UN ugovornih tijela, održano u Zagrebu u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.
- U studenome je djelatnica Ureda prisustvovala Prezentaciji bilateralnih predpristupnih programa pomoći koje Kraljevina Nizozemska pruža RH, održanoj u prostorijama MVPEI-a.

Ured za ravnopravnost spolova zatražio je dopisom od svih ministarstava primjenu članka 13. stavka 2. Zakona o ravnopravnosti spolova odnosno primjenu antidiskriminacijske mjere na području rada i zapošljavanja koja propisuje da se prilikom oglašavanja potrebe za zapošljavanjem radnika u oglasu jasno istakne da se za oglašeno radno mjesto mogu javiti osobe oba spola. Naime, Ured je uvidom u sadržaj objavljenih natječaja za prijam u državnu službu uočeno je da se navedeni članak Zakona učestalo krši. Također su zatražena od svih koordinatora/ica u ministarstvima i izvješća o provedbi Zakona o ravnopravnosti spolova kao i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2001. – 2005. Izvješća su dostavili/e koordinatori/ce iz osam ministarstava, preciznije: Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva kulture, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva obrane, Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Iz izvješća se može zaključiti da pojedina ministarstva provode odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova i načela Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova uglavnom u okviru redovitih djelatnosti, da većina vodi rodno osjetljivu statistiku

zaposlenih, da postoji ustanovljen mehanizam zaštite dostojanstva radnika pa i zaštite od spolne diskriminacije, da se povremeno i sporadično provodi obuka djelatnika/ca o pitanjima ravnopravnosti spolova , da se u okviru suradnje s udrugama pruža se financijska pomoć udrugama aktivnim u području ravnopravnosti spolova te da se pri sudjelovanju u programima stručnog usavršavanja zaposlenih kao i pri otvaranju novih radnih mjesta vodi računa o pravu na jednake mogućnosti . Iz navedenog je razvidno da postoji namjera i relativna osviještenost o potrebi uvođenja politike jednakih mogućnosti unutar ministarstava, međutim također je razvidno da nije u potpunosti usvojen integrativni pristup primjeni načela ravnopravnosti spolova koji bi osiguravao provedbu postojećih zakonskih i drugih propisa.

Predstavnice Ureda redovito su u izvještajnom razdoblju sudjelovale u radu okruglih stolova i na sjednicama Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

6. Suradnja s nevladinim udrugama

6.1. Financiranje projekata i aktivnosti nevladinih udruga

Ured je u 2005. godini nastavio suradnju s velikim brojem nevladinih udruga aktivnih u području ravnopravnosti spolova temeljem obveze iz čl. 18. st. 2, alineja 8. Zakona o ravnopravnosti spolova koji ujedno propisuje Uredu i osiguravanje djelomičnog financiranja njihovih projekata ili aktivnosti. Tijekom izvještajnog razdoblja ostvareni su različiti oblici suradnje sa ,primjerice: Ženskom infotekom, Ženskom akcijom Rijeka - ŽAR, Klubom albanskih žena Hrvatske «Kraljica Teuta», Centrom za žene žrtva rata - ROSA, Poduzetničkim centrom ROSA, Udrugom žena Romkinja Primorsko – goranske županije «Bolji život», Ženskom sobom, Autonomnom ženskom kućom, Ženskom infotekom, Udrugom za unaprjeđenje kvalitete življenja LET, Ženskom grupom «Korak», Centrom za mirovne studije, Feminističkom grupom Virdžine i Kirke, Udrugom žena Vukovar, Centrom za podršku i razvoj civilnog društva Delfin iz Pakraca, Hrvatskim sociološkim društvom, hrvatskim filozofskim društvom, Ženskom mrežom Hrvatske, Udrugom žena Romkinja «Bolja budućnost», Centrom za edukaciju i savjetovanje CESI, Centrom za ženske studije, udrugom B.a.b.e i dr.

Osim redovitog financiranja projekata udruga putem raspisivanja javnog natječaja suradnja je uključivala i druge oblike podrške različitim promidžbenim i drugim aktivnostima udruga, partnerstvo u organizaciji zajedničkih seminara, okruglih stolova i sl., kao i sudjelovanje Ureda na istima u organizaciji udruga, davanje preporuka i pisanih potpora, doniranje tiskanih publikacija, dokumenata i drugih materijala i dr.

U lipnju je raspisan natječaj za prijavu projekata udruga u okviru raspoloživih sredstava iz Državnog proračuna za 2005. god. na poziciji Ureda iz područja **Izdavaštvo-promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova** u ukupnom raspoloživom iznosu od 120 000 kuna. Vremensko trajanje projekata bilo je ograničeno do kraja 2005. godine. Na natječaj se prijavilo 20 udruga, a četiri prijave nisu uzete u razmatranje jer nisu udovoljavale uvjetima natječaja. Sve predložene projekte ocjenjivala je imenovana Stručna radna skupina u sastavu: dr.sc. Jasenka Kodrnja iz Instituta za društvena istraživanja, Mirna Ivančić, savjetnica potpredsjednice Vlade RH gđe Jadranke Kosor i Milica Vukelić, savjetnica u Uredu za ravnopravnost spolova. Nakon usuglašavanja procjena projekata, Stručna radna skupina predložila je predstojnici Ureda dodjeljivanje financijske potpore onim udrugama čiji su projekti ocijenjeni prihvatljivima sa stajališta kvalitete i šireg značenja projekta za promicanje politike jednakih mogućnosti. Uzimajući u obzir preporuke Stručne radne skupine predstojnica je donijela odluku o dodjeljivanju financijskih sredstava kako slijedi:

	UDRUGA	PROJEKT	NAKLADA	IZNOS/ u kn
1.	Ženska infoteka	Časopis <i>Kruh i ruže</i> br.28, tema: Političke promjene u vezi s položajem žena u Hrvatskoj	1.000	9.000
2.	Klub albanskih žena Hrvatske „Kraljica Teuta“	Inicijalni broj časopisa <i>Iliria</i>	1.000	15.000
3.	Centar za žene žrtve rata	Brošura <i>Vodič za UN</i>	1.500	

	ROSA	<i>Konvenciju iz 1949. o suzbijanju trgovanja osobama i iskorištavanja prostitucije drugih, uz pripadajući letak o mreži PETRA</i>	3.000	22.500
4.	Udruga žena Romkinja „Bolji život“	Priručnik za romske aktiviste	500	13.000
5.	Ženska soba	Zbornik konferencijskih radova <i>„Transgresija roda: spolna/rodna ravnopravnost znači više od binarnosti“</i>	700	23.500
6.	Autonomna ženska kuća	Knjiga „Nasilje protiv žena- odgovornost policije“	2.000	22.000
7.	Udruga za unaprjeđenje kvalitete življenja „Let“	Priručnik za samohrane roditelje i njihovu djecu	1.500	15.000
		UKUPNO		120.000

Udruge kojima su odobrena financijska sredstva potpisale su s Uredom Ugovor o financijskoj potpori za provedbu projekta u 2005. godini, a iste su, sukladno obvezama iz potpisanog Ugovora, dostavile narativna i financijska izvješća o provedbi projekata.

Na osnovi sredstava namijenjenih promidžbi Ured je udruzi Virdžine i Kirke i Centru za mirovne studije dodijelio iznos od 2000 kuna za akciju „Fortune cookie“ s

ciljem osvještavanja i senzibilizacije javnosti povodom „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“, a podupro je i održavanje međunarodne konferencije u organizaciji Hrvatskog sociološkog društva „Religija i društvo - ženska prava, religija i demokracija“ u iznosu od 15.000 kuna.

Iz navedenog je razvidno da je za neposredan rad nevladinih udruga u 2005. godini izdvojeno ukupno 7,85 % od ukupnog godišnjeg proračuna Ureda za ravnopravnost spolova odnosno 137.000 kuna.

6.2. Drugi oblici suradnje: promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova

Ured je u 2005. godini financijski podržao i druge promidžbene aktivnosti udruga usmjerene ka promicanju ravnopravnosti spolova, a financijski je participirao i u suorganizaciji zajedničkih seminara, konferencija i sl. te je također sudjelovao na brojnim skupovima u organizaciji nevladinih udruga.

A) Ured je u suradnji sa Ženskom grupom *Korak* iz Karlovca tiskao letak o nasilju nad ženama povodom provedbe obilježavanja „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“, a u suradnji sa Udrugom žena Vukovar i Povjerenstvom za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije promotivni materijal „Život bez nasilja“. Također, Ured je u svojstvu suizdavača financijski podržao i pripremu drugog izdanja publikacije Centra za žene žrtve rata ROSA „Prostitucija i trgovanje ženama“.

B) U partnerstvu s nevladinim udrugama Ured je suorganizirao sljedeće zajedničke seminare, okrugle stolove, konferencije i promocije:

- 07. ožujka - Povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena Ured za ravnopravnost spolova organizirao je u Europskom domu Zagreb promociju knjige eseja „Neočekivana revolucija - žene na tržištu rada“ talijanskih autorica G. Longobardi, I. Vantaggiato, L. Muraro, A. Buttarelli i W. Tommasi u izdanju SHURA publications iz Opatije i udruge ŽAR iz Rijeke.

O knjizi su govorile predstojnica Ureda mr.sc. Helena Štimac Radin, gđa Šura Dumanić iz Ženske akcije Rijeka, Gđa Ana Maria Piantadosi, Prva tajnica pri Veleposlanstvu Republike Italije i Floriana Lipparini, novinarka iz Milana.

- Od 15. do 17. travnja na Bjelolasici je održan seminar „Participacija žena s invaliditetom u političkom životu RH“ u suorganizaciji Ureda i Saveza osoba s invaliditetom Karlovačke županije.

Predstojnica Ureda održala je uvodno izlaganje na temu „Značenje političke participacije žena s invaliditetom za politiku ravnopravnosti spolova“.

- Od 22. do 24. travnja u Puli je održana konferencija na temu „Provođenje politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini“ u organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH i Centra za edukaciju i savjetovanje žena – CESI.

Konferencija je organizirana za županijska povjerenstava za ravnopravnost spolova, predstavnike/ce lokalne uprave i samouprave i nevladine udruge.

- 27. rujna u Pakracu predstojnica je održala uvodno izlaganje na konferenciji „*Gradnja mostova između manjina i lokalnih vlasti*“ u organizaciji Centra za podršku i razvoj civilnog društva „Delfin“.

- U studenome je u Splitu održan okrugli stol „Učinkovitost institucionalnih mehanizama za provođenje načela ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini“ u suorganizaciji Ureda i udruge Domine iz Splita uz sudjelovanje članova/ica Povjerenstva za ravnopravnost spolova županije Splitsko-dalmatinske, predstavnika/ica organizacija civilnog društva koje promiču ideju ravnopravnosti spolova i zaštite ženskih ljudskih prava, te predstavnika/ca lokalne vlasti s područja županije.

C) Predstojnica Ureda održala je dolje navedena uvodna izlaganja na skupovima u organizaciji nevladinih udruga:

- 11. i 12. siječnja u Splitu: *Primjena Zakona o ravnopravnosti spolova i drugih zakonskih propisa na okruglom stolu pod nazivom „Politička pozicija žena u Splitsko-dalmatinskoj županiji pred lokalne izbore 2005.“* u organizaciji Udruge za razvoj civilnog društva i promicanje ženskih prava „Domine“ iz Splita.

- 10. ožujka u Zagrebu: „*Zaključci i preporuke UN-ovog Odbora za uklanjanje diskriminacije žena na Drugi i treći periodički izvještaj RH*“ na tribini u organizaciji Centra za ljudska prava.

- 11. travnja u Zagrebu: „*Albanska žena jučer i danas*“ na okruglom stolu održanom u Starogradskoj vijećnici, u organizaciji Kluba albanskih žena Hrvatske „Kraljica Teuta“.

- 28. travnja u Zagrebu: „*Zakonodavno-pravni položaju seksualnih manjina*“ na tribini „Sexual minority report“ u organizaciji studenata/ntica Filozofskog fakulteta.
- 10. svibnja u Zagrebu: „*Žene na tržištu rada: mobbing, zakonodavstvo, zapošljavanje*“ na tribini iz ciklusa "Višeglasne gošće" u Kulturno-informativnom centru.
- 12. svibnja u Sisku: „*Političko sudjelovanje žena na lokalnoj razini*“ na tribini u organizaciji Agencije lokalne demokracije Sisak, a pod pokroviteljstvom Misije OESS-a u Republici Hrvatskoj u okviru projekta "Osnaživanje političkog sudjelovanja žena na području Sisačko-moslavačke županije".
- Od 12. do 17. svibnja u Puli: Radionicu „*Zakonodavstvo i institucionalni mehanizmi za promicanje ravnopravnosti spolova*“ u sklopu ESSA-ine ljetne škole "Spolnost i rodnost u tranzicijskim zemljama" u organizaciji Kluba studenata/ntica sociologije „Diskrepancija“ s Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Udruge studenata/tica sociologije „Anomija“ s Hrvatskih studija u Zagrebu (članica internacionalne mreže udruga studenata/ntica sociologije ESSA).
- 4. studenoga u Opatiji na 10. hrvatskom simpoziju o osobama s invaliditetom u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.
- 8. studenoga u Zagrebu na konferenciji „Hrvatsko tržište rada u 21. stoljeću – izazovi i nužnost“ u organizaciji Web portala MojPosao i Hrvatske udruge poslodavaca.

D) Osim navedenih uvodnih izlaganja predstojnica i djelatnice Ureda sudjelovale su i u drugim aktivnostima nevladinih udruga:

- 07. ožujka u Zagrebu: Predstojnica Ureda sudjelovala je u obilježavanju V-Day predstavom „Vaginiti monolozi“ i predstavljanjem knjige „Seksualno nasilje – teorija

i praksa“ u B.P. Clubu u Zagrebu, u organizaciji udruge Ženske sobe - centra za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost.

- 20. lipnja u Zagrebu: Ured je nazočio predstavljanju priručnika Centra za edukaciju i savjetovanje žena „Rodna perspektiva u politici i praksi“ u Europskom domu u Zagrebu.
- 9. svibnja u Splitu: Predstojnica Ureda prisustvovala je okruglom stolu pod nazivom „Nacionalni i kulturni identitet Hrvatske i članstvo u Europskoj uniji“- od Rimskog carstva do Europske unije na poziv i u organizaciji Europskog pokreta Split u suradnji s Delegacijom Europske komisije u RH, Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, gradom Splitom, Splitsko-dalmatinskom županijom i Sveučilištem u Splitu.
- 17. svibnja u Zagrebu: Predstojnica Ureda sudjelovala je na tribini pod nazivom „Žene pod europskim kišobranom“ održanoj u Kulturno Informativnom centru u organizaciji Centra za ženske studije.
- U rujnu je predstojnica Ureda sudjelovala na Nacionalnom sastanku za provedbu projekta *Romkinje to mogu* u organizaciji Regionalnog centra za jednakost spolova Pakta o stabilnosti u Zagrebu.
- 7. listopada u Zagrebu: Predstavnic Ureda sudjelovala je na konferenciji „Transgresija roda“ u organizaciji nevladine udruge Ženska soba i Centra za edukaciju i savjetovanje žena.
- 25. studenoga u Karlovcu: Predstavnic Ureda sudjelovala je u uličnoj akciji Ženske grupe „Korak“ iz Karlovca povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama uz distribuciju letaka s tekstom Zakona o ravnopravnosti spolova i

lecima Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti "Za nasilje nema opravdanja".

- 25. studenoga u Zagrebu: Ured je sudjelovao u akciji nevladinih udruga povodom obilježavanja „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ u organizaciji Ženske mreže Hrvatske, Grupe za ženska ljudska prava B.a.B.e i Centra za žene žrtve rata ROSA.

6.3. Preporuke i potpore radu nevladinih udruga

Podršku nevladinim udrugama Ured je tijekom 2005. godine dao i pružanjem zatraženih *preporuka* za pojedine projekte, aktivnosti i djelovanje nevladinih udruga aktivnih u području promicanja ravnopravnosti spolova.

- Preporuka za dodjelu poslovnog prostora Ženskoj infoteci dostavljena je Željku Uhliru, pročelniku Ureda za upravljanje imovinom Grada Zagreba.
- Preporuka za dodjelu poslovnog prostora Klubu albanskih žena „Kraljica Teuta“ u srpnju je dostavljena gradonačelniku Grada Zagreba Milanu Bandiću.
- Preporuku za provođenje projekta „Zagovaranje i educiranje za društvene promjene u cilju unaprjeđenja položaja žena u Županiji splitsko-dalmatinskoj“ namijenjenog edukaciji nositelja/ica provedbe obrazovnih programa u osnovnim školama za pitanja ravnopravnosti između žena i muškaraca udruzi Domine iz Splita.
- Preporuku Poduzetničkom centru ROSA za financijsku podršku projektu „Rodno budžetiranje“ namijenjenog iznalaženju sredstava za edukaciju i održavanje seminara

za predstavnike/ce lokalnih vlasti, nevladinih udruga, političkih stranaka i medija po pojedinim županijama u Hrvatskoj.

- Preporuka za podupiranje aktivnosti udruge CESI – Centru za edukaciju i savjetovanje žena.
- U listopadu je gradonačelniku grada Rijeke Vojku Obersnelu upućeno pismo temeljem podnesene predstavke Ženske akcije Rijeke u kojemu je zatražena podrška i iznalaženje rješenja koje bi omogućilo daljnji nesmetani rad ove udruge po pitanjima suzbijanja nasilja nad ženama i razvoju projekta prihvatilišta za hitan smještaj žena i djece žrtava nasilja s obzirom na poteškoće s kojima se ova udruga susretala slijedom suradnje s nadležnim odjelima gradske uprave, a što je dovelo u pitanje obavljanje njihove redovne djelatnosti. O navedenome je obaviješten i Odbor za ravnopravnost spolova Primorsko- goranske županije.
- Preporuka za financiranje projekta udruge Delfin iz Pakraca „Medijacija kao sredstvo osnaživanja marginalizirane skupine - Radionice za Rome – „ upućena je Uredu za nacionalne manjine Vlade RH i Savjetu za nacionalne manjine.
- Organizatorima/cama Zagreb Pride 2005. – Centru za mirovne studije i feminističkoj grupi Epikriza - potpora za organiziranje i provođenje događaja sa ciljem senzibiliziranja javnosti za odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova kojim se zabranjuje diskriminacija na temelju spolne orijentacije te podizanja svijesti o nužnosti poštivanja prava na različitost.
- Dopis Ministarstvu znanosti obrazovanja i športa, a sukladno Otvorenom pismu udruga Kontra, Iskorak i Ženske mreže Hrvatske, kojim se traži uključivanje

stručnjaka/inja iz područja ravnopravnosti spolova i zaštite ljudskih prava u Povjerenstvo za zdravstveni odgoj i obrazovanje.

Potporu nevladinim udrugama Ured je dodatno iskazao i organizacijom gostovanja Ureda i nevladinih udruga na 11. pulskom sajmu knjiga -Sa(n)jam knjige-. Na Sajmu su predstavljena izdanja Ureda tiskana u Biblioteci ONA, kao i brojne publikacije udruga svrhom promicanja ravnopravnosti spolova kroz nakladništvo. Na prigodnoj promociji navedenih izdanja sudjelovale su i predstavnice Autonomne ženske kuće, Centra za žene žrtve rata - Rosa, Ženske akcije Rijeka i Ženske grupe "Korak" iz Karlovca. Na izložbenom prostoru Ureda izlagane su i mnoge druge brošure, publikacije i promidžbeni materijali većeg broja nevladinih udruga uključivši udrugu B.a.B.e., CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, udrugu Kontra, Žensku sobu, Žensku infoteku i dr.

7. Promidžba, informiranje i nakladnička djelatnost

Uz ranije navedene brojne promidžbene aktivnosti koje je poduzimao Ured u izvještajnom razdoblju nastavljena je i izdavačka djelatnost pokrenuta 2004. godine. U okviru Biblioteke ONA tiskan je i treći naslov – prijevod studije Europskog ženskog lobija **„Proračunom prema ravnopravnosti spolova“** u nakladi od 2000 primjeraka. Ova studija, izvorno naslovljena *Gender budgeting*, tiskana je kao doprinos Ureda provođenju projekta „Rodno praćenje proračuna“ Poduzetničkog centra ROSA usmjerenog ka nedovoljno istraženom pitanju analize i praćenja proračuna kao jedne od političkih mjera za promicanje ravnopravnosti spolova .Objavljivanjem ove publikacije

Hrvatska se pravovremeno uključila u raspravu koja se o pitanju rodno osjetljivog proračuna trenutno vodi u većini zemalja članica EU kao i na razini same Europske komisije.

Uz ranije spomenute promocije predstavljanje publikacija „Vodič kroz CEDAW - UN Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena“ i „Ravnopravnost – Vijeće Europe i sudjelovanje žena u političkom životu“, održano je i u Karlovcu u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Karlovačke županije.

U razdoblju od sredine 2004. god. do kraja 2005. godine Ured je tiskao spomenute publikacije u ukupnoj nakladi od 7000 primjeraka. Iste su, uz nekoliko tisuća letaka sa tekstom Zakona o ravnopravnosti spolova kao i drugih promidžbenih materijala, redovito dostavljane dužnosnicima/cama na državnoj i lokalnoj razini, povjerenstvima za ravnopravnost spolova, nevladinim udrugama, knjižnicama i brojnim drugim zainteresiranim korisnicima.

U skladu s čl. 11. i čl. 18. Zakona o ravnopravnosti spolova Ured za ravnopravnost spolova dao je u srpnju suglasnost Hrvatskoj radioteleviziji za provedbu *Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova* donesenog na 87. sjednici Ravnateljstva HRT-a i dostavljenog Uredu za ravnopravnost spolova 31. ožujka 2005. godine. Temeljem obveza iz predmetnog plana HRT je dužan u programskom sadržaju promovirati ravnopravnost spolova i prenositi informacije o radu vladinih tijela, nevladinih udruga i međunarodnih organizacija koje se bave ravnopravnošću spolova.

Tijekom 2005. godine predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova svojim je kontinuiranim obraćanjem javnosti putem sredstava javnog priopćavanja kao i

sudjelovanjem u drugim javnim događajima doprinijela širenju znanja i svijesti o potrebi promicanja ravnopravnosti spolova, uključivši upoznavanje sa Zakonom o ravnopravnosti spolova i aktivnostima koja provodi Ured s ciljem njegove provedbe.

8. Zaprimanje predstavki stranaka o povredama odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova i drugih propisa

Zakon o ravnopravnosti spolova propisuje također da Ured *zaprima* predstavke stranaka o povredama propisa navedenog zakona te ostalih propisa koji su važeći u RH. Ured nema ovlasti niti pravnu i odgovarajuću drugu službu kojima bi mogao neposredno utjecati na rješavanje pojedinih podnesaka te je jedino u mogućnosti prosljeđivati zaprimljene predstavke odgovarajućim tijelima državne uprave i drugim tijelima uključivši pravobraniteljstvo za ravnopravnost spolova čiji je to i neposredni zadatak.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je ukupno 15 predstavki od kojih su 13 podnijele žene ili su podnesene u ime žena te su 2 predstavke podnijeli muškarci. Predstavke su proslijeđene na daljne postupanje nadležnim tijelima.

U Uredu su zaprimljene sljedeće predstavke iz područja diskriminacije i uznemiravanja na radnom mjestu, nemogućnosti ostvarenja naplate za uzdržavanje djeteta, obiteljskog nasilja, prigovora na rad pojedinih nadležnih institucija te neriješenog stambenog pitanja:

- 1. Opis slučaja:** B.P.P. se obratila Uredu s molbom za pomoć u rješavanju radnog spora s općinom J.

Poduzete mjere: Navedena predstavka i priložena dokumentacija proslijeđena je na daljnje postupanje Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova uz napomenu da se o poduzetome pravovremeno izvijesti Ured i podnositeljicu predstavke.

Ishod slučaja: Ured do kraja izvještajne godine nije zaprimio obavijest o postupanju te je ishod slučaja ostao nepoznat.

2. **Opis slučaja:** M.Đ.J. se obratila Uredu te tražila pomoć u rješavanju spora oko naplate potraživanja za uzdržavanje sina I. Đ., a na temelju pravomoćne presude suda.

Poduzete mjere: Navedena predstavka i priložena dokumentacija proslijeđena je na daljnje postupanje Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova uz napomenu da se o poduzetome pravovremeno izvijesti Ured i podnositeljicu predstavke.

Ishod slučaja: Ured do kraja izvještajne godine nije zaprimio obavijest o postupanju te je ishod slučaja ostao nepoznat.

3. **Opis slučaja:** S.K. se obratila Uredu za pomoć u svezi zaštite njene osmogodišnje kćeri E.K. koja trpi učestalo maltretiranje i nasilno ponašanje od strane oca prilikom susreta s njim s obzirom da su roditelji rastavljeni i dijete živi s majkom. Gđa K. navodi da je nasilnika prijavila MUP-u i Centru za socijalnu skrb u Rijeci te da nije zadovoljna poduzetim.

Poduzete mjere: Navedena predstavka je upućena koordinatoru za ravnopravnost spolova u Ministarstvu unutarnjih poslova te Centru za socijalnu skrb u Rijeci s molbom da navedene institucije preuzmu predstavku na daljnje postupanje.

Ishod slučaja: Centar za socijalnu skrb Rijeka je 06. 10. 2005. godine obavijestio Ured da je u predmetnom slučaju održana usmena rasprava te da je otac djeteta izjavio da prema željama djevojčice neće inzistirati na susretima s njom sve dok se ne donese odluka u predmetu i to nakon usmene rasprave koja se trebala održati 17. 10. 2005. godine nakon čega Ured nije zaprimio daljnju obavijest.

4. **Opis slučaja:** S.N., samohrana majka dviju malodobnih djevojčica, s neriješenim stambenim pitanjem, se uslijed zatečenih životnih okolnosti bespravno uselila u napušteni i derutni stan u državnom vlasništvu. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom je dopisom od 20. srpnja 2005. godine istoj ostavio rok od 30 dana da se iseli iz navedenog stana. Obratila se Uredu sa zamolbom da se navedena predstavka proslijedi potpredsjednici Vlade, gđi Jadranki Kosor s ciljem da joj se pomogne.

Poduzete mjere: Ured je predstavku proslijedio Potpredsjednici Vlade, gđi Jadranki Kosor s molbom da se istoj izađe u susret na način da se odredi dulji rok za selidbu iz stana. O istom je obaviješten i Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom.

Ishod slučaja: Potpredsjednica Vlade gđa Jadranka Kosor je predstavku dostavila Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom sa zamolbom da

se S. N. produlji rok za iseljenje te ispituju druge mogućnosti rješenja njenog stambenog pitanja. Dopisom od 26. listopada 2005. godine Središnji državni ured je obavijestio Ured za ravnopravnost spolova da je S. N. produljen rok za iseljenje na 60 dana od navedenog datuma. Što se tiče rješavanja stambenog pitanja Središnji državni ured se izjasnio da isto nije u njihovoj nadležnosti već Grada Zagreba koji je dopisom od 18. srpnja 2005. godine odlučio da S. N. ne ispunjava uvjete o stambenom zbrinjavanju socijalnih slučajeva sukladno Pravilniku o najmu stanova.

- 5. Opis slučaja:** Članica Povjerenstva za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije M. M. se obratila Uredu jer je njena kolegica M. Đ., zaposlena u ustanovi HRV, pretrpjela fizičko nasilje i poniženje na radnom mjestu od strane V.B. koji joj je nadređeni, a na što upozoreni direktor T. G. nije primjereno reagirao, već pokušao zataškati cijeli slučaj. M.M. se obratila za pomoć i Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova te Uredu za ljudska prava Vlade RH. Također je upozorila direktora T. G. o povredama Zakona o radu i Zakona o ravnopravnosti spolova.

Poduzete mjere: S obzirom da je navedena predstavka dostavljena Uredu na znanje jer je stranka već sama poduzela potrebne mjere, Ured je podržao reakciju i angažman članice Povjerenstva M. M. oko rješavanja navedenog slučaja te zatražio da ga se obavijesti o daljnjim pojedinostima.

Ishod slučaja: Na predstavku su reagirali Ured za ljudska prava Vlade RH te Hrvatska narodna stranka, Gradska organizacija Vukovar, osuđujući postupke V.

B. prema M. Đ. Direktor ustanove HRV, T. G. se dopisom od 29. prosinca 2006. godine očitovao o poduzetim mjerama nakon incidenta. Naime, isti je, osim što je uputio V. B. da se ispriča oštećenoj M. Đ., izrekao upozorenje zbog teže povrede obveza iz radnog odnosa s mogućnošću otkaza ugovora o radu.

Dodatno, Ured je zaprimio i predstavke djelatnica Ministarstva gospodarstva, rada i malog poduzetništva u kojima se s obzirom na donošenje novog Zakona o državnim službenicima izražava mišljenje da bi kod donošenja novih podzakonskih akata trebalo voditi računa o nazivima radnih mjesta sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova, na način da se predvide nazivi za mušku i žensku osobu, npr. stručni savjetnik/ica i dr. Nadalje se navodi da se žene u svim ministarstvima oslovljavaju npr. u rješenjima za godišnje odmore i svim drugim dopisima u okviru državne službe u muškom rodu temeljem korištenja istog informatičnog programa te se u vezi s navedenim predlaže izmjena predmetnog zakona. Navedene predstavke Ured je pozitivno situirao u kontekst javne rasprave o sadržaju i ciljevima nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje 2006.-2010.

9. Financijsko izvješće

Odlukom o proglašenju Državnog proračuna RH za 2005. godinu (NN br. 171/04 od 07. 12. 2004. godine) na poziciji Ureda za ravnopravnost spolova planirano je 1.943.260,00 kuna.

Sukladno Izvješću o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01. 01. 2005. do 31. 12. 2005. godine ukupno je za potrebe Ureda osigurano 1.745.854,74 kuna, od

čega 1.745.722,00 kuna iz državnog proračuna i 132,74 kuna od prihoda od imovine (kamate po viđenju). U razdoblju od 01. 01. 2005. godine do 31. 12. 2005. godine utrošeno je 1.239.788,38 kuna, a obveze iz 2004. godine koje su podmirene na teret proračunskih sredstava za 2005. godinu iznosile su 97.472,05 kuna, što ukupno iznosi 1.337.260,43 kune, odnosno 77 %.

Također, u navedenom razdoblju utrošena su sredstva koja su bila nedostatna na određenim stavkama u ukupnom iznosu od 3.004,96 kuna, a koja su se namirila iz proračunskih sredstava za 2006. godinu.

Tabela 1: Rashodi Ureda u 2005. godini

Račun	Opis	Planirano	Ostvareno	Ostvareno u %
A532004	ZAŠTITA I PROMICANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA			
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD	432.500,00	324.613,78	75
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD	30.000,00	11.730,45	39
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	29.200,00	10.510,09	36
3132	DOPRINOSI ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	72.400,00	52.133,31	72
3133	DOPRINOSI ZA ZAPOSŁJAVANJE	11.800,00	5.717,87	48
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA	102.500,00	83.498,62	81
3212	NAKNADE ZA PRIJEVZ, ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT	20.000,00	10.215,77	51

3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA	14.000,00	3.347,80	45
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI	28.500,00	28.047,76	98
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA	25.000,00	24.195,22	97
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA	10.000,00	843,63	8
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	80.500,00	78.341,48	97
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE	10.000,00	4.402,50	54
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	132.500,00	125.500,46	95
3238	RAČUNALNE USLUGE	11.000,00	5.109,37	46
3239	OSTALE USLUGE	5.000,00	4.946,00	99
3291	NAKNADE ZA RAD PREDSTAVNIČKIH TIJELA	20.000,00	0	0
3293	REPREZENTACIJA	13.400,00	14.798,00	110
3294	ČLANARINE	38.000,00	100,00	0
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	4.000,00	3.500,00	88
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA	3.132,74	1.177,92	39
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU	120.000,00	120.000,00	100
A532007	PROMICANJE ZNANJA I			

	SVIJESTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA			
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA	10.000,00	2.179,50	22
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	97.000,00	98.344,28	101
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE	35.000,00	23.185,94	66
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	50.000,00	46.792,76	94
3239	OSTALE USLUGE	10.000,00	4.421,28	44
3293	REPREZENTACIJA	7.000,00	6.958,00	99
A532011	KNJIGE O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA			
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	27.562,00	27.562,00	100
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	41.500,00	19.244,52	46
3239	OSTALE USLUGE	100.000,00	83.638,32	84
K532003	OPREMANJE UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA			
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	15.000,00	14.852,02	99
K532005	INFORMATIZACIJA UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA			
4123	LICENCE	19.360,00	8.615,93	45
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	30.000,00	28.462,60	95
		1.745.854,74	1.337.260,43	77

10. Zaključne napomene

Ured je u izvještajnom periodu nastavio rad u neriješenim i neodgovarajućim organizacijskim, kadrovskim i financijskim uvjetima. Obiman djelokrug rada Ureda neproporcionalan je raspoloživim kapacitetima, iako su brojne zadaće Ureda, a što je razvidno i iz ovog Izvješća uspješno ostvarivane. U 2005. godini veliki i značajan dio aktivnosti bio je vezan uz međunarodne obveze posebice uz obveze Republike Hrvatske prema primjeni UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena. Dodatno, pred Ured su postavljeni novi zadaci uključivanjem u različite aktivnosti u procesu pridruživanja Europskoj uniji, a što nije popraćeno njegovim strukturalnim osnaživanjem.

Provedba Zakona o ravnopravnosti spolova i drugih propisa povezana je i sa suradnjom Ureda sa drugim tijelima državne uprave koju, osim nekoliko izuzetaka, ne možemo ocijeniti zadovoljavajućom, kao što ne možemo ocijeniti zadovoljavajućom niti dinamiku usklađivanja zakonodavstva.

Dodatan je problem taj što pitanje ravnopravnosti spolova nije još uvijek u potpunosti prihvaćeno kao važno političko pitanje što značajno sužuje učinkovitost provedbe inicijativa i zahtjeva Ureda prema državnim tijelima, ali i sredstvima javnog priopćavanja.

I u ovom *Izvješću* ponavljamo raniji zaključak prema kojemu Ured za ravnopravnost spolova treba dodatno ojačati sukladno zakonski propisanom djelokrugu rada.